

چگونه می‌توان قدر ماه ضیافت الهی را بهتر دانست؟

رمضان؛ بهار فرصت‌ها

۲

برگزاری ترتیل خوانی روزانه قرآن ویژه نوجوانان در حرم رضوی

بهار در بهار

همزمانی بهار، ماه رمضان و بازگشایی مدارس سبب شده مجموعه مدارس امام رضا(ع) ویژه‌برنامه‌های متنوعی با محوریت آشنایی دانش‌آموزان با مفاهیم قرآنی برگزار کند. مثلاً مسابقه «نغمه‌های نورانی» یکی از برنامه‌های محوری بنیاد فرهنگی رضوی در ماه مبارک رمضان است که با محوریت هر روز سه سؤال از جزء همان روز به صورت حضوری و مجازی در مدارس امام رضا(ع) برگزار می‌شود. این مسابقه با هدف آشنایی دانش‌آموزان با مفاهیم قرآن و محتوای تربیتی اجتماعی آیات هر جزء تدارک دیده شده که در قالب طرح سؤالات کوتاه از مهم‌ترین نکات هر جزء به تفکیک روز برای دانش‌آموزان طراحی شده است...

مهدی چلباگیز - عکس رضوی

نگاهی به زندگی علمی مصطفی مشهدی، استاد علم قرائت که تألیفاتی هم در این زمینه داشته است

قاری ممتاز حرم رضوی در عصر صفویه

شد و در مکه و مدینه با قاریان مشهور عرب‌زبان همنشین بود و مباحثه می‌کرد. استاد مصطفی که بیش از ۳۰ سال به صورت تخصصی درباره علم قرائت تحقیق و پژوهش کرده بود، توانست به سرعت در میان پیروان سایر مذاهب اسلامی علاقه‌مندانی پیدا کند. همه آن‌ها از دانش این استاد قرائت اهل ایران استفاده می‌کردند و برایش احترام فراوانی قائل بودند. استاد مصطفی کتاب «تحفة‌القرءاء» خود را که پیش‌تر به آن اشاره کردیم، در سفر حج و در مکه و مدینه به رشته تحریر درآورد. وی در سفر به عتبات نیز کار تألیف و تحقیق را کنار نمی‌گذاشت؛ آقابزرگ طهرانی در کتاب ارجمند «طبقات اعلام الشیعه» که احتمالاً تنها مرجع بررسی زندگی و خدمات استاد مصطفی محسوب می‌شود، یاد می‌کند در علم قرائت با عنوان «تحفه شاهی» یاد می‌کند که توسط وی در نجف اشرف تألیف شد و امروزه

داد و آثاری که در این زمینه به رشته تحریر درآورد، در همان عهد خودش شهرتی جهانی پیدا کرد. او که فن قرائت قرآن کریم را نزد استادش حاج محمدرضا سبزواری معروف به خراسانی فرا گرفته بود، به دلیل حافظه عالی و روحیه پژوهشگری بالا دست به تحقیقاتی گسترده در علم قرائت قرآن زد که نتیجه آن‌ها تألیف کتاب‌های بسیار ارزشمند و مشهوری بود از جمله این کتاب‌ها می‌توان به «تحفة‌القرءاء»، «تحفة‌الابرار» و «وقوف القرآن» اشاره کرد. استاد مصطفی علم قرائت قرآن را به کمال آموخته بود. رساله «سند قرائت عاصم» او را یکی از مشهورترین تتبعات علمی در این زمینه می‌دانند. وی در نگارش آثارش بسیار دقت نظر داشت؛ به طوری که یکی از کتاب‌های خود را با عنوان «ارشاد القاری» در مدت پنج سال نوشت. استاد مصطفی در ماه مبارک رمضان بر قرائت قاریان حرم رضوی نظارت می‌کرد

محمدحسین نیکبخت | همان طور که می‌دانید، حضور قاریان در حرم رضوی تقریباً مدت کوتاهی پس از شهادت امام رضا(ع) آغاز شد. اگر یادتان باشد یک بار هم درباره ابونصر نیشابوری که مؤذن و قاری حرم مطهر در حدود هزار سال پیش بود، صحبت کردیم. توجه به تلاوت قرآن در میان مسلمانان از یک سو و برگزاری مداوم جلسات قرآنی در حرم رضوی از سوی دیگر موجب شد به تدریج قاریان و محققان برجسته علوم قرآنی به این مکان مقدس رو بیاورند و مجاور آستان قدس رضوی و ساکن شهر مشهد شوند. این روند، زمانی که واقفان بزرگی مانند گوهرشاد خاتون به تلاوت قرآن کریم در حرم رضوی توجه ویژه نشان دادند، شتاب بیشتری گرفت و تقریباً از سال ۸۰۰ خورشیدی به این سو یعنی از حدود ۶۰۰ سال پیش قاریان بزرگ و استادان بنام علم قرائت در حرم مطهر رضوی حضور یافتند و این مکان را به یکی از کانون‌های اصلی آموزش کلام وحی و تربیت قاریان توانمند تبدیل کردند. در این بین برخی از استادان علوم قرآنی حرم رضوی، صاحب شهرتی جهانی شدند. شاید فکر کنید منظورمان استادان گرانمایه همین چند دهه اخیر است اما این طور نیست. به برکت قرار داشتن مضجع شریف رضوی در مشهد این شهر هیچ‌گاه از حضور قاریان بزرگ بی‌بهره نبوده است. اگر نگاهی به کتاب «نفوس ارض اقدس» که نخستین سرشماری شهر مشهد و مربوط به سال ۱۲۵۷ خورشیدی است ببیندازید، می‌بینید تعداد قاریان حاضر در این شهر مقدس بسیار زیاد و در خور توجه است. در رواق امروز می‌خواهیم یاد استادی را زنده کنیم که حدود ۳۷۰ سال پیش یعنی در عهد شاه‌عباس دوم و شاه‌سلیمان صفوی، سرآمد قاریان مشهد بود؛ مصطفی بن محمد تبریزی مشهدی.

■ عشق به پژوهش‌های قرآنی

استاد مصطفی مشهدی در سال ۹۷۷ خورشیدی در روستایی نزدیک تبریز به دنیا آمد و پس از فراگیری مقدمات اصول قرائت قرآن کریم، در ۲۰ سالگی راهی مشهد مقدس و مجاور حرم رضوی شد و تا پایان عمر این افتخار را داشت که در این مکان مقدس به تلاوت قرآن کریم بپردازد. استاد مصطفی مشهدی به دلیل مطالعات و تحقیقاتی که در علم قرائت انجام

یکی از جنبه‌های مهم زندگی علمی استاد مصطفی مشهدی که از قاریان ممتاز و استادان بنام قرائت در دوره صفویه بود، وجهه بین‌المللی وی است. او در عمر خود سه بار به عتبات و سه بار به حج مشرف شد و در مکه و مدینه با قاریان مشهور عرب‌زبان همنشین بود.

نگارگری

نسخه خطی آن در کتابخانه امیرالمؤمنین(ع) این شهر نگهداری می‌شود. در پایان این کتاب نوشته شده است: «مرقد شاه ولایت فی رمضان ۱۰۸۸» که نشان می‌دهد نویسنده، کتاب را در ماه رمضان سال ۱۰۸۸ / آبان ۱۰۸۶ خورشیدی به اتمام رسانده است. سال درگذشت استاد مصطفی دقیقاً معلوم نیست ولی می‌دانیم که وی را پس از رحلت در حرم مطهر رضوی به خاک سپردند.

و در ضمن اصول فن قرائت و شیوه‌های آن را به علاقه‌مندان آموزش می‌داد.

■ استادی با شهرت بین‌المللی

یکی از جنبه‌های مهم زندگی علمی استاد مصطفی مشهدی که از قاریان ممتاز و استادان بنام قرائت در دوره صفویه بود، وجهه بین‌المللی وی است. او در عمر خود سه بار به عتبات و سه بار به حج مشرف

بلد است وقت مشکلات جا نزنند. که با هم نون حلال درمی‌آورند و به ریش روزگار و سختی‌هایش می‌خندند. بگوید به ریخت غلط انداز زندگی‌ام نگاه نکن. خیلی حالمان با هم خوب است و اینکه یک روز اتفاقی متوجه شدند علاقه و توانایی گلکاری دارند. پس معطلش نکردند و زدن توی کار پرورش و بازاربایی کاکتوس که دندان‌گیر نیست عایدی‌اش اما بالاخره چاله چوله پُرکن است. دلم طاقت نمی‌آورد و ماجرای کارتن‌ها و لباس‌ها را می‌پرسم. اینکه لطف کند بگوید چند تا شغل بی‌ربط دیگر توی بساطشان

کارت هم باشه... بعد هم با سینی‌ای گل‌دان کاکتوس از اتاق بیرون آمد و گفت: خاله‌جون! ما اومدیم، سلام سلام... در مسیر آمدن، می‌گفت: «بریم دنبال دخترام که ببرمشون گلخونه»... من ساده هم توی سرم آن قدر پیش رفته بودم که با بچه‌هایش رفتم پارک؛ تاب و سرسره. فکرش را بکنید با کاکتوس‌های مینیمال! امان از آدمیزاد که چه راحت می‌تواند همه چیز را وارونه بفهمد.

در مسیر برگشت فکر نمی‌کردم باز از زندگی دوست داشتنی‌اش بگویم. از مردش که

رقیه توسلی | توی ۷۰متری که نمی‌شد باور کرد دو تا آدم آنجا زندگی آرامی داشته باشند، شلوغی موج می‌زد. کم‌نور و تاریک و کُره‌م... نشیمن پُر یادداشت‌های دیواری بود... کپه لباس‌ها روی کاناپه... منگنه و چسب و قیچی و کارتن‌های ریز و درشت وسط اتاق... میز غذاخوری در محاصره خریدهای آشپزخانه و باقیمانده ظرف و ظروف نشسته که همه جا ردپا گذاشته بود! همکارم از جایی که دیده نمی‌شد داد زد: ببخش تورو خدا. دیگه ظاهر و باطن. نمی‌خوام توجیه کنم اما آسون نیست خونه‌ات، محل

نیمکت زندگی

زنی با کاکتوس‌های مینیمال

موعظه /حجت الاسلام قرائتی

توصیه پیغمبر به

افطاری دادن با نصف خرما

به چه کسی بود؟

۲

گفت‌وگو با رئیس بخش پزشکی هسته‌ای بیمارستان رضوی

پیش‌تاز کاربرد پزشکی هسته‌ای در شرق کشور

۴

آیت الله محسن اراکی:

روش نظام‌مند در تفکر اسلامی از ویژگی‌های شهید صدر است

۲

حجت‌الاسلام مهدی خاموشی مطرح کرد

ضرورت توسعه و ترویج

فعالیت‌های قرآنی با «وقف پول»

۳

شعر و شور

شعر تازه «افشین علا» برای شهید حریم رضوی

گیرد سرش را تا رضا

بر روی زانو در حرم

کرده‌ست آبا شاه دین از کربلا رو در حرم شد ظهر عاشورا به پا، فریادرس کو در حرم؟

در صحن ماه هشتمین افتادگان بین بر زمین زخمی شد از چاقوی کین بال پرستو در حرم

یاران زهرا را نگر افتاده در خون و خطر بازو به بازو، رخ به رخ، پهلو به پهلو در حرم

غم‌گین، دل فولاد شد آشفته، گوهرشاد شد بی‌آبرو صیاد شد از صید آهو در حرم

شد جان اصلانی فدا افکند دستار و قبا گیرد سرش را تا رضا بر روی زانو در حرم

سروی سهی شد واژگون سلطان توس اما کنون شوید به دست خویش خون، زان روی دلجو در حرم

چون رهسپار عرش شد بال ملائک فرش شد آن خون جاری نقش شد با آب و جارو در حرم

دور حرم پر می‌زند پَر چون کبوتر می‌زند هر شب چو اختر می‌زند تا حشر سوسو در حرم

چون مرگ باشد رخصتی با شاه خوبان، خلوتی خوش‌تر چه باشد ضربتی از تیغ ابرو در حرم؟

او غرق خون در عشق شه، من غرقه اما در گنه هر کس رسد مرگش ز ره من در حرام، او در حرم.

دعا

بهترین هدیه خدا

حجت‌الاسلام دکتر خیاط | «اللهم اعنّی

فیہ علی صیابه و قیامه و جَنّینی فیہ من هَقَوَاتِهِ وَأَتَایِهِ وَارْزُقْنی فیهِ ذِکْرَکَ بِدَواوِیهِ بِتَوْفِیقِکَ یا هَادِیَ الْمُضِلِّینَ»

خدایا مرا در این روز بر روزه و به پا داشتن نماز کمک کن، از لغزش‌ها و گناهان دور ساز و ذکر دائم نصیب من بساز به توفیق خودت ای راهنمای گمراهان.

در دعای روز هفتم ماه مبارک رمضان، نخستین خواسته روزه‌دار از خداوند، یاری بر اقامه روزه و نماز است. البته در ماه رمضان خیلی هم آسان نیست که انسان حال دعا، مناجات و نماز داشته باشد.

بنابراین از خدا می‌خواهیم دست‌گیر ما باشد. در این موارد خدا باید کمک کند که روزه‌دار واقعی باشیم، فقط گرسنگی و تشنگی نباشد. روزه‌دار نه لغوی بشنود و نه لهوی انجام بدهد، نه به سمت ناصواب قدمی بردارد و نه به آنچه نباید، نگاه کند.

در فراز دیگر این دعا از خدا می‌خواهیم ما را از لغزش و خطا دور کند. انسان همواره در معرض آسیب و لغزش است. هر چند گفته‌اند ماه رمضان شیاطین در غل و زنجیر هستند اما این ۱۰۰درصد نیست که انسان محفوظ از خطا و اشتباه باشد. ما نمی‌توانیم مدعی شویم که می‌توانیم از خطا، لغزش و افتادن در دام معاصی مصون باشیم. پیشتر هم گفتیم هر مصیبت که بر سر انسان می‌آید پیامد اشتباه و لغزش خودش است و چون انسان نمی‌تواند خود را نگه دارد باید با سیر دعا خودش را حفظ کند و از خدا بخواهد او را کمک کند. از خطا و گناه مصون داشته و در دام گناه نیفتد.

در سومین درخواست از خدا می‌خواهیم ذکر دائم خودت را روزی من کن! ذکر خدا و یاد او نه صرفاً زبانی بلکه عملی بوده و از ویژگی‌های بنده‌های صالح خدا محسوب می‌شود. انسان می‌تواند در لحظه‌ای به توفیق خدا به یادش باشد اما همیشه چنین نیست؛ چرا که ممکن است در زندگی در شرایطی غافل شود! مثلاً به پول و مال و یا جایگاهی برسد که در آنجا از یاد خدا غافل شود.

ما انتقاد می‌کنیم از کسانی که مثلاً اختلاف کرده‌اند ...اما خود را جای آن‌ها بگذاریم اگر زمینه فراهم باشد در آن شرایط و امکانات ما چنین نمی‌شدیم؟ در طول تاریخ خیلی افراد در مراحلی از زندگی معتقد و زاهد بودند اما مورد آزمایش و امتحان قرار گرفتند... انسان‌هایی در طول تاریخ بودند که دچار لغزش و انحراف شده و سرانجام با ایمان از دنیا رفتند.

بنابراین مداومت بر ذکر پروردگار و اینکه در هر کاری خدا را حاضر و ناظر بدانند این بهترین هدیه از سمت خداست که انسان را از لغزش دور می‌کند.